

MỤC LỤC

<i>Lời nhà xuất bản</i>	5
<i>Lời nói đầu</i>	7
<i>Lời tái bản</i>	9
<i>Bảng chữ tắt</i>	11

CHẾ ĐỘ CÔNG XÃ NGUYÊN THỦY

Chương I: THỔ ĐỊA VÀ NHÂN DÂN NƯỚC TA	15
• Thổ địa	15
• Tình trạng dân sinh	18
Chương II: NHỮNG NGƯỜI ĐẦU TIÊN TRÊN ĐẤT VIỆT NAM THỜI ĐẠI ĐỒ ĐÁ	23
• Dấu vết người xưa nhất trên đất Việt Nam: người Hòa Bình	23
• Văn hóa Bắc Sơn	25
• Người Hòa Bình và người Bắc Sơn	27
• Công xã nguyên thủy	28
• Văn hóa đồ đá mới	29
• Văn hóa kim thạch	32
• Giống người Anh Đô Nê Di	34
• Xã hội thị tộc	35
Chương III: NGUỒN GỐC DÂN TỘC VIỆT NAM NGƯỜI LẠC VIỆT	37
• Từ Giao Chỉ đến Lạc Việt	38
• Lai lịch của người Lạc Việt	40
• Các giống người ở đất Việt Nam đồng thời với người Lạc Việt	43

- Sự tiếp xúc của người Việt với người Thổ trước Anh Đô Nê Di 45
- Thành phần nhân chủng của người Việt Nam 48

Chương IV: CUỘC XÂM LƯỢC CỦA QUÂN TẦN
VÀ CUỘC KHÁNG CHIẾN CỦA NGƯỜI LẠC VIỆT -
SỰ THÀNH LẬP NƯỚC ÂU LẠC

52

- Cuộc xâm lược của quân Tần 52
- Cuộc kháng chiến của người Lạc Việt 55
- Sự xây dựng nước Âu Lạc 58

Chương V: VĂN HÓA ĐÔNG SƠN HAY VĂN HÓA LẠC VIỆT

62

- Sự phát quật cổ tích ở Đông Sơn 62
- Ý kiến của các học giả Tây phương 63
- Văn hóa Đông Sơn là văn hóa Lạc Việt 66

Chương VI: XÃ HỘI VÀ VĂN HÓA LẠC VIỆT

70

- Xã hội Lạc Việt 70
- Đồ đồng Lạc Việt 75
- Trống đồng Lạc Việt 78

Phụ lục: VẤN ĐỀ NƯỚC ÂU LẠC CÓ PHẢI LÀ
MỘT NHÀ NƯỚC CHIẾM HỮU NÔ LỆ KHÔNG?

84

DƯỚI SỰ ÁP BỨC
CỦA CÁC TRIỀU ĐẠI TRUNG QUỐC

Chương VII: BẮC THUỘC LẦN THỨ NHẤT SỰ THỐNG TRỊ
CỦA NHÀ TRIỆU VÀ NHÀ TÂY HÁN

93

- Nước Âu Lạc với cuộc xâm lược của Triệu Đà 93
- Sự thống trị nước Âu Lạc của nhà Triệu 95
- Cuộc xâm lược của nhà Hán 96
- Cuộc thống trị của nhà Hán 100

Chương VIII: CUỘC KHỞI NGHĨA CỦA TRUNG TRẮC

105

- Nguyên nhân cuộc khởi nghĩa 106

- Cuộc khởi nghĩa 109
- Cuộc xâm lược của Mã Viện 111

**Chương IX: BẮC THUỘC LẦN THỨ HAI - CUỘC KINH LÝ
CỦA MÃ VIỆN - TÌNH HÌNH GIAO CHÂU
TRONG THỜI ĐÔNG HÁN 115**

- Cuộc kinh lý của Mã Viện 115
- Tình hình Giao Châu trong thời Đông Hán 116
- Tình trạng sinh hoạt vật chất 122
- Tình hình văn hóa, tư tưởng và nghệ thuật 123

**Chương X: NHỮNG CUỘC ĐẤU TRANH CỦA NHÂN DÂN
SỰ THÀNH LẬP NƯỚC LÂM ẤP 128**

- Những cuộc khởi nghĩa của nhân dân Chăm 128
- Sự thành lập nước Lâm Ấp 128
- Địa bàn căn bản của nước Lâm Ấp 130
- Sự phát triển của nước Lâm Ấp 134
- Tình hình nước Lâm Ấp 136

**Chương XI: NHỮNG CUỘC ĐẤU TRANH
CỦA NHÂN DÂN ÂU LẠC - NƯỚC VẠN XUÂN 141**

- Khởi nghĩa ở thời thuộc Ngô. Triệu Quốc Đạt 142
- Chiến họa 142
- Cuộc khởi nghĩa của Lý Bôn. Nước Vạn Xuân 144
- Vấn đề nhà tiền Lý 146
- Triệu Quang Phục 148
- Lý Phật Tử. Cuộc xâm lược của nhà Tùy 149

**Chương XII: TÌNH HÌNH AN NAM
TRONG THỜI THUỘC ĐƯỜNG 151**

- Những biến chuyển mới trong xã hội 151
- Tình hình kinh tế 152
- Tình hình chính trị 154

- Đinh Bộ Lĩnh khôi phục cuộc thống nhất 184
- Nhà Đinh xây dựng nhà nước thống nhất 185
- Sự nổi dậy của nhà Lê. Đối phó với nhà Tống 187
- Đối phó với Chiêm Thành 189
- Nhà Lê kế tục kiến thiết 190
- Những biến loạn nội bộ và đời sống của nhân dân 191

Chương XVII: NHÀ LÝ VÀ SỰ HOÀN THÀNH NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TỰ CHỦ	195
• Nhà nước thống nhất của nhà Lý	195
• Binh chế	198
• Pháp chế	198
• Hình thư	199
• Chế độ phân phong và chế độ tự viện	200
• Cơ sở xã hội và kinh tế của nhà nước phong kiến	202
• Ý thức hệ của nhà nước phong kiến	207
Chương XVIII: CÔNG CUỘC Củng CỐ THỐNG NHẤT VÀ BẢO TOÀN LÃNH THỔ CỦA NHÀ LÝ	210
• Củng cố thống nhất, đối phó với các lực lượng cát cứ	210
• Thế lực họ Nùng ở miền Bắc	211
• Cuộc khởi nghĩa của họ Nùng	212
• Họ Nùng đầu hàng nhà Tống	216
Chương XIX: CHIẾN TRANH VỚI TRUNG QUỐC VÀ CHIÊM THÀNH	217
• Đại phá quân xâm lược Tống	219
• Phát triển vào Nam. Nước Chiêm Thành suy đốn	222
• Sức mạnh của nhà Lý. Lý Thường Kiệt	224
Chương XX: BƯỚC SUY ĐỐN CỦA NHÀ LÝ VÀ SỰ HƯNG KHỞI CỦA NHÀ TRẦN	226
• Thịnh suy của nhà Lý	226
• Cuộc khởi nghĩa của Thân Lợi. Tình hình suy đốn của nhà Lý	227
• Sự hưng khởi của nhà Trần	229
• Trần Thủ Độ củng cố cơ nghiệp họ Trần	232
Chương XXI: NHÀ TRẦN Củng CỐ NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN TỰ CHỦ	234
• Sự phát triển của nhà nước phong kiến tự chủ	234

- Binh chế nhà Trần 236
- Củng cố cuộc thống nhất 237
- Chế độ đại điền trang và chế độ nô tỳ 238
- Sự phát triển của nông nghiệp 240
- Công thương nghiệp 241
- Sự nảy nở của văn hóa dân tộc 243

Chương XXII: CUỘC CHIẾN TRANH CHỐNG NGOẠI XÂM - CHỐNG QUÂN MÔNG CỔ 247

- Duyên do cuộc chiến tranh. Sự phát triển của người Mông Cổ 247
- Cuộc xâm lược của quân Mông Cổ 249
- Nhà Nguyên sách nhiễu 250

Chương XXIII: CHIẾN TRANH CHỐNG NGOẠI XÂM LẦN THỨ HAI 253

- Nhà Nguyên thác cớ mượn đường đánh Chiêm Thành 253
- Nhà Trần chuẩn bị kháng chiến 255
- Quân Nguyên tiến công 256
- Rút quân vào Thanh Hóa 258
- Cuộc phản công. Khôi phục Thăng Long 260
- Quân Nguyên đại bại 261

Chương XXIV: CHIẾN TRANH CHỐNG QUÂN NGUYÊN LẦN THỨ BA 263

- Nhà Nguyên chuẩn bị báo thù 263
- Quân Nguyên tiến công 264
- Quân Nguyên đại bại. Trận Bạch Đằng 266
- Quân Nguyên bãi kế hoạch viễn chinh 267
- Điều kiện thắng lợi của nước ta. Trần Quốc Tuấn 268

NGUY CƠ CỦA NHÀ NƯỚC PHONG KIẾN VIỆT NAM Ở THẾ KỶ XIV

Chương XXV: BƯỚC SUY ĐỔN CỦA NHÀ TRẦN	273
• Nhà Trần chuyển thịnh sang suy	273
• Sự suy đốn của chế độ đại điền trang và chế độ nô tỳ	276
• Bần dân khởi nghĩa và gia nô khởi nghĩa	277
• Ngoại hoạn ở phía Tây và phía Nam	279
• Ngoại hoạn ở phía Bắc	281
• Bước tiến của xã hội	282
Chương XXVI: CUỘC CẢI CÁCH CỦA HỒ QUÝ LY	283
• Quý Ly chuyên quyền và cướp ngôi - mục đích cuộc cải cách	283
• Cải cách về chính trị	285
• Cải cách về quân sự	286
• Cải cách về tài chính	287
• Cải cách về xã hội	288
• Cải cách về văn hóa	290
• Thất bại của Hồ Quý Ly	291
Chương XXVII: CUỘC XÂM LƯỢC CỦA NHÀ MINH	294
• Nhà Hồ chuẩn bị kháng chiến	294
• Quân Minh tiến công	298
• Nhà Minh bắt đầu kinh dinh thuộc quốc	302
Chương XXVIII: CUỘC VẬN ĐỘNG KHÔI PHỤC NHÀ TRẦN VÀ CUỘC THỐNG TRỊ CỦA QUÂN MINH	304
• Cuộc khởi nghĩa của Trần Quĩ	304
• Nhà Minh phải tăng viện	306
• Bước bại vong của Trần Quĩ Khoáng	309
• Cuộc thống trị của nhà Minh	310

- Hành chính311
- Tài chính và kinh tế312
- Văn hóa315

Chương XXIX: CUỘC KHỞI NGHĨA CỦA LÊ LỢI

XÂY DỰNG CĂN CỨ

317

- Lê Lợi khởi nghĩa ở Thanh Hóa318
- Phát triển vào Nghệ An321

Chương XXX: CUỘC KHỞI NGHĨA CỦA LÊ LỢI - TOÀN THẮNG

326

- Tiến công Đông Đô326
- Trận Tụy Động. Quân ta đại thắng328
- Vây thành Đông Đô329
- Trận Chi Lăng. Quân ta toàn thắng330
- Điều kiện thành công của Lê Lợi332

Phụ lục: LÃNH THỔ NƯỚC ĐẠI VIỆT

VÀ SỰ HÌNH THÀNH CỦA DÂN TỘC VIỆT NAM

336